

УДК 331.52

АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ ТА ЗАЙНЯТОСТІ МОЛОДІ В УКРАЇНІ

А.В. Янішевська

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

На сьогоднішній день важливо актуальним є дослідження зайнятості молодого населення, адже його активна економічна поведінка впливає практично на всі аспекти економіки регіону та країни, і є одним із найважливіших джерел її розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Питаннями зайнятості молоді займалися багато вчених, як вітчизняних, наприклад таких, як: Д.Л. Богиня, О.А. Грішнова, А.М. Колот, Е.М. Лібанова, М.С. Мутяк, В.О. Покришук, Г.О. Радіонова, Ю.М. Щотова, та російських: Л.П. Арзамасцева, Г.Е. Єгіазарян, І.Є. Карякіна, А.М. Клемешев, С.С. Львов, З.В. Суркова та ін. Зокрема, зайнятість молоді на регіональних ринках праці досліджували О.В. Абашина, О.В. Ягірська, зайнятість молоді в аграрній сфері – О.С. Лаврук, А.І. Уланчук. В.В. Онікієнко, Л.Г. Ткаченко розглядали проблеми молодіжного ринку праці в Україні, а В.Л. Кравченко – методологію та перспективи розвитку молодіжного сегменту ринку праці.

Автори розглядали досить важливі питання сфери молодіжної зайнятості та внесли вагомий внесок у вирішення деяких проблем даної сфери, але сучасні умови та посилений вплив світової кризи на ринок праці загалом, вимагає постійного моніторингу ситуації у сфері молодіжної зайнятості й надалі. Тому, актуальність та важливість проведення подальших досліджень зміни основних показників молодіжної зайнятості й визначили вибір теми, мету і завдання проведеного дослідження.

Метою статті є на основі порівняльного аналізу значень основних показників ринку праці здійснити оцінку стану молодіжної зайнятості в Україні та визначити тенденції розвитку основних індикаторів молодіжного ринку праці.

Виклад основного матеріалу

За період останніх шести років економічно активна частина населення мала тенденцію до зменшення як в Україні загалом відповідно на 269,3 тис. осіб. З таблиці 1. видно, що економічно активне населення більше ніж на третину представлено молоддю. Саме ця частина молоді у своїй сутності і є робочою силою. В Україні спостерігається тенденція до зменшення частки економічно активної молоді у загальній кількості економічно активного населення, наприклад, у 2012 ро-

Янішевська А.В. Аналіз стану ринку праці та зайнятості молоді в Україні.

У статті проведений аналіз основних показників, які характеризують стан зайнятості молоді. Здійснено групування регіонів України за рівнем економічної активності, рівнем зайнятості, рівнем економічної неактивності та рівнем безробіття молоді. Виявлено негативні тенденції зміни значень основних показників на молодіжному ринку праці за досліджуваний період.

Ключові слова: молодь, ринок праці, зайнятість молоді, економічна активність, безробіття

Янішевская А.В. Анализ состояния рынка труда и занятости молодежи в Украине.

В статье проведен анализ основных показателей, характеризующих состояние занятости молодежи. Осуществлено группирование регионов Украины по уровню экономической активности, уровню занятости, уровню экономической неактивности и уровню безработицы молодежи. Вывявлены негативные тенденции изменения значений основных показателей на молодежном рынке труда за исследуемый период.

Ключевые слова: молодежь, рынок труда, занятость молодежи, экономическая активность, безработица

Yanishevska A.V. Analysis of the labor market and youth employment in Ukraine.

The article contains an analysis of the major parameters of youth employment. Ukraine regions grouped by level of economic activity, employment, level of economic inactivity and unemployment of youth. The negative trends are presents in the values of key parameters on the youth labor market over the period.

Keywords: youth, labor market, youth employment, economic activity, unemployment

ці цей показник зменшився на 0,8 %, порівняно з 2006 роком.

За рівнем економічної активності молоді за методологією МОП у результаті проведеного нами групування визначили, що найвищий рівень економічної активності молоді спостерігається у Донецькій області, достатньо високий рівень еко-

номічної активності молоді – у Запорізькій, Черкаській, Чернігівській, Дніпропетровській та Кіровоградській областях (рис. 1). Найменший рівень економічної активності має місце у Одеській, Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській та Чернівецькій області.

Таблиця 1. Динаміка кількості і частки молоді у складі економічно активного населення в Україні

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Економічно активне населення, тис. осіб	22245,4	22322,3	22397,4	22150,3	22051,6	22056,9	22011,5
в т.ч. молоді віком 15-34 років, тис. осіб	8662,4	8744,9	8821,4	8584,3	8423,7	8425,9	8387,2
у % до економічно активного населення	38,9	39,2	39,4	38,7	38,2	38,2	38,1
у тому числі за віковими групами:							
15-24 роки	13,8	13,9	14,1	12,9	12,0	11,8	10,9
25-29 років	12,6	12,7	12,9	13,2	13,5	13,6	14,3
30-34 роки	12,5	12,6	12,4	12,6	12,7	12,8	12,9

Джерело: [1]

Рис. 1. Рівень економічної активності молоді за регіонами у 2012 році.

Джерело: розраховано за даними [1]

Внаслідок високої соціальної напруженості у країні за період 2008-2010 рр. поступово набирають силу й негативні тенденції на молодіжному ринку праці, оскільки у цей період має місце зниження рівня економічної активності молоді (на 1,1%), зниження рівня зайнятості молоді (на 2,8%) та зростання рівня економічної неактивності молоді (на 0,4%) та зростання рівня молодіжного безробіття (на 2,8%), особливо значний стрибок рівня безробіття молоді відбувся з 2008 р. по 2009 р. одразу на 3,5%. Однак починаючи з 2011 року ситуація дещо покращується – підвищується рівень економічної активності та рівень зайнятості молоді на 0,7% та 1% відповідно, та знижуються рівень безробіття та економічної неактивності молоді – на 0,6% та 1% відповідно (рис. 2.).

За даними Державної служби статистики України, у 2012 році рівень зайнятості серед осіб у віці 25-29 років був вищий, ніж в середньому по Україні та становив 73,8%. Серед осіб у віці 15-24 роки цей показник склав лише 33,7% (рис. 3.). За період 2008-2012 рр. рівень зайнятості молоді мав тенденцію до зниження в усіх вікових когортах молоді: у когорті 15-24-річних – на 3,6%, 25-29-річних – на 2,6%, 30-34-річних – на 2,8%, а загалом рівень зайнятості молоді віком 15-34 років зменшився на 0,7%. Найнижчий рівень зайнятості серед осіб віком 15-24 роки і обумовлений тим, що молодь у такому віці навчається та не має стійких конкурентних переваг на ринку праці [1].

Цікавим можемо відзначити те, що недивлячись на меншу питому вагу сільської молоді і у структурі економічно активної молоді, і у структу-

рі зайнятості, рівні її економічної активності та зайнятості набагато вищі, ніж міської (при тому що відбувається стале зростання відповідних по-

казників обох груп), як можемо встановити за даними таблиці 2.

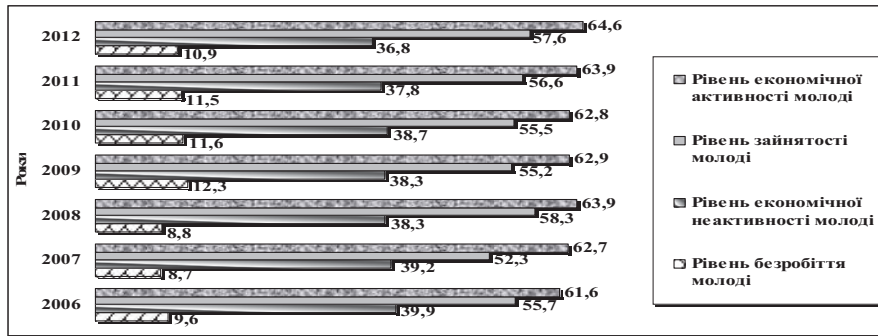

Рис. 2. Динаміка рівнів економічної активності молоді, зайнятості молоді, рівнів економічної неактивності та безробіття молоді в Україні за період 2006-2012 рр.

Джерело: складено та розраховано автором за даними [1]

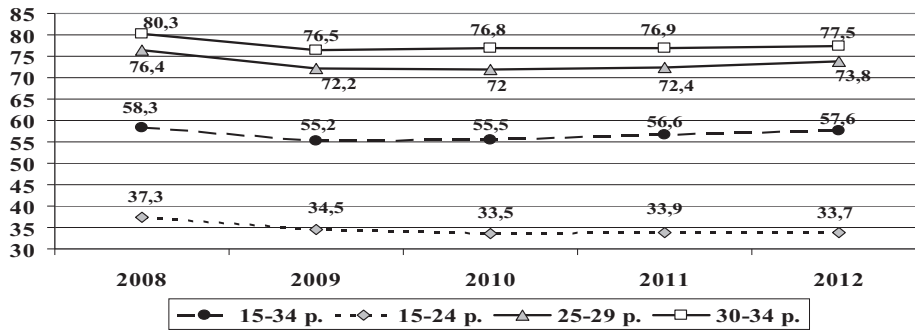

Рис. 3. Рівень зайнятості молоді за віковими групами за період 2008-2012 рр.

Джерело:[4]

Таблиця 2. Рівень економічної активності, зайнятості та безробіття молоді у 2006 р. та 2012 р.

Вікові групи населення	Рівень економічної активності, у %				Рівень зайнятості, у %				Рівень безробіття, у %			
	Міське насел.		Сільське насел.		Міське насел.		Сільське насел.		Міське насел.		Сільське насел.	
	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012	2006	2012
Всього	61,3	63,3	64,2	67,7	56,8	58,5	60,5	62,7	7,3	7,6	5,8	7,4
у т. ч. за віковими групами: 15-24 роки	38,7	37,6	46,2	47,2	32,5	30,5	41,5	40,3	16,1	18,9	10,1	14,6
25-29 років	82,6	82,1	78,3	80,0	76,3	74,3	73,1	72,5	7,6	9,5	6,7	9,4
30-34 років	84,9	83,9	82,7	81,7	78,9	78,2	77,6	75,5	7,1	6,8	6,3	7,6

Джерело: складено авторами на підставі [8]

Відносно розподілу частки зайнятої молоді за видами економічної діяльності, доцільно відзначити, що в деяких галузях вона має зміни за період 2005-2012 рр. Зросла питома вага молоді в обліковій кількості найманих працівників за цей

період найбільше у фінансовій діяльності (на 10%), у діяльності готелів та ресторанів (на 9,2%) та у торгівлі (на 6,9%) (рис. 4).

Найменша частка молоді в обліковій кількості найманих працівників у сфері освіти, що є резу-

льтатом того що більшість робочих місць у цій сфері зайняті особами передпенсійного віку, тобто не відбувається процесу оновлення освітніх кадрів, а також у сільському господарстві, де молодь не вважає престижним працювати на селі, та де має місце найнижчий рівень оплати праці.

Рівень зайнятості молоді за регіонами характеризується певною нерівномірністю. Найбільша частка зайнятої молоді в чисельності постійного населення віком 15-34 років спостерігалася протягом 2012 року у м. Києві (42,0%), Закарпатській та Дніпропетровській областях (по 35,4% відповід-

но), а також у Волинській (34,7%), Донецькій (24,6%) та Чернівецькій (34,4%) областях (рис. 5).

Проблеми з працевлаштуванням молоді мають регіони з найменшою часткою зайнятих, а саме: Чернігівська (28,4%), Черкаська (28,7%), Херсонська (29,0%) області та АР Крим (29,8%). Слід відзначити, що найбільш сприятливу ситуацію з молодіжною зайнятістю мають переважно економічно розвинуті регіони України. Найгірша ситуація спостерігається в регіонах сільськогосподарської спеціалізації.

Рис. 4. Частка молоді у загальній обліковій кількості штатних працівників за видами економічної діяльності у 2005 р. та 2012 р., %

Джерело: [9]

Рис. 5. Рівень зайнятості молоді за регіонами у 2012 році (за методологією МОП)

Джерело: [1]

Однак, в Україні спостерігається і досить високий рівень економічної неактивності молоді, тобто незайнятих осіб у віці 15-34 років, які належать до таких соціальних груп як студенти (учні) денної форми навчання, молодь, яка виконує домашні (сімейні) обов'язки, молодь, яка зневірившись знайти роботу та які вважають, що немає підходящої роботи і не знають де і як її знайти. Найменший рівень економічної неактивності молоді спостерігається у Донецькій області,

досить низький – у АР Крим, у м. Києві, Дніпропетровській, Запорізькій, Херсонській областях, де має місце не надто велика кількість студентів, і більшість молоді йде працювати навіть не маючи вищої освіти (рис. 6.). В той час, найвищий рівень економічної неактивності молоді визначився у Тернопільській, Івано-Франківській та Чернівецькій областях, де більшість молоді, а особливо жіноча стаття, виконує домашні (сімейні) обов'язки, а та-

кож більшість молоді виїжджає працювати за кордон.

Також, доцільно здійснити аналіз ситуації із зайнятістю молоді у неформальному секторі економіки (табл. 3.).

Частка молоді у відповідній віковій групі серед населення, зайнятого у неформальному секторі економіки, становить: 13,4% (15-24 р.), 12,2% (25-

29 р.) та 10,3% (30-34 р.); це, в основному, чоловіки та сільські жителі.

Отже, можемо визначити, що 35,9% населення, зайнятого у неформальному секторі економіки, є молоддю. Така тенденція засвідчує недостатню дієвість розроблених процедур щодо реалізації молодіжних програм, зокрема у сфері зайнятості в цілому по Україні.

Рис. 6. Рівень економічної неактивності молоді за регіонами у 2012 році, %

Джерело: [1, с.70]

Таблиця 3. Населення, зайняте у неформальному секторі економіки за статтю, місцем проживання та віковими групами в Україні у 2012 р., тис. осіб

Групи населення	Всього	У тому числі молоді (15–34 років)	У тому числі молоді за віковими групами		
			15–24 роки	25–29 років	30–34 роки
Все населення	4 651,6	1669,9	623,3	567,5	479,1
Жінки	2 131,6	654,4	251,5	213,2	189,7
Чоловіки	2 520,0	1015,5	372,9	355,3	287,3
Міське населення	1 622,9	647,5	191,5	262,9	193,1
Сільське населення	3 028,7	1023,7	433,1	305,9	284,7

Джерело: складено автором на підставі [1].

Що стосується населення, зайнятого у неформальному секторі економіки за рівнями освіти, то у більшості випадків, молодіжний характер неформальної зайнятості проявляється в додатковому заробітку під час здобуття освіти. Причому, чим нижчий рівень освіти – тим вищий рівень неформальної зайнятості [1]. Найчастіше молоді залучається на низькооплачувані роботи, які не вимагають кваліфікації, навичок та відповідного досвіду роботи. Як правило, це робота в магазинах, супермаркетах, місцях громадського харчування. Останнім часом також набувають поширення різноманітні види робіт, пов'язані з використанням комп'ютерної техніки (набір текстів, сканування, криптографія та ін.).

Аналіз молодіжного безробіття в нашій країні свідчить, що рівень безробіття працездатного на-

селення за методологією МОП за період 2006-2012 рр. в Україні зріс з 6,8% до 7,5% (табл. 4). У кожній віковій групі молоді рівень безробіття значно вищий, ніж в цілому для працездатного населення, це стосується молодих жінок і чоловіків, міської та сільської молоді. Особливо високий рівень безробіття у наймолодшій віковій групі молоді 15-24 роки, та за досліджуваний період зріс на 3,2%, у жінок – на 0,8%, у чоловіків – на 4,9%, для міського населення – на 2,8%, для сільського населення – на 4,5%.

Варто зазначити, що значно вищі значення рівня безробіття молоді у міського населення порівняно з сільським, а також рівня безробіття молодих чоловіків порівняно з жінками.

Таблиця 4. Порівняльні показники рівня безробіття населення у віці 15-70 років та молоді за віковими групами, статтю та місцем проживання в Україні за період 2006-2012 рр.

	Вікові межі	Все населення	Жінки	Чоловіки	Міське населення	Сільське населення
2006	15-70	6,8	6,6	7,0	7,3	5,8
	15-24	14,1	15,3	13,2	16,1	10,1
	25-29	7,3	7,2	7,4	7,6	6,7
	30-34	6,8	7,4	6,3	7,1	6,3
	15-34	9,6	10,0	9,2	12,3	7,9
2008	15-70	6,4	6,1	6,6	6,7	5,7
	15-24	13,3	13,6	13,1	14,9	10,3
	25-29	7,0	7,1	7,0	7,2	6,6
	30-34	5,4	5,3	5,5	5,4	5,6
	15-34	8,8	8,8	8,8	9,2	7,8
2010	15-70	8,1	6,8	9,3	8,6	7,1
	15-24	17,4	16,7	17,8	20,2	12,6
	25-29	9,9	8,1	11,2	10,3	8,4
	30-34	7,9	6,9	8,8	7,9	7,9
	15-34	11,6	10,3	12,6	12,3	9,9
2012	15-70	7,5	6,4	8,5	7,6	6,4
	15-24	17,3	16,1	18,1	18,9	14,6
	25-29	9,5	8	10,6	9,5	9,4
	30-34	7,0	6,3	7,6	6,8	7,6
	15-34	10,9	9,6	11,8	10,9	10,7

Джерело: [8]

За рівнем безробіття молоді за методологією МОП регіони розподілилися на групи наступним чином (рис. 7.). Найнижчий рівень безробіття у м. Севастополь (7,1%), м. Києві (7,2%), АР Крим (7,6%), Київській (7,7%), Дніпропетровській (8,5%) та Запорізькій (8,5%) області.

Найвищий рівень молодіжного безробіття спостерігається у Тернопільській (15,2%), Вінницькій

(15%), Житомирській (14,7%), Полтавській (14,6%) та Чернігівській (13,8%) області.

Загалом показник навантаження на одне вільне робоче місце (вакансію) у 2012 році значно збільшився порівняно з 2005 роком, на що мало вплив збільшення кількості безробітних внаслідок кризового стану економіки регіону (рис. 8.).

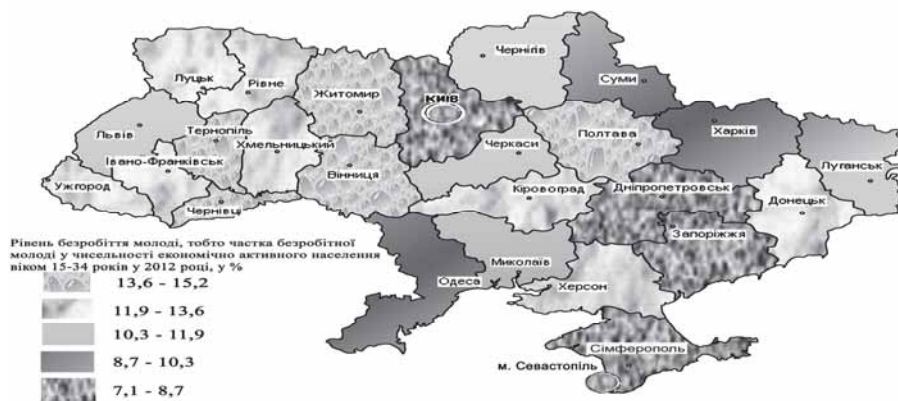

Рис. 7. Рівень безробіття молоді за регіонами у 2012 році (за методологією МОП)

Джерело: [1]

Основними причинами збереження значних обсягів молодіжного безробіття в Україні є невідповідність обсягів та напрямів професійного навчання потребам економіки та ринку праці, недостатній рівень якості професійної підготовки, незадовільні умови праці, які пропонуються роботодавцями молоді. Така ситуація виникла

внаслідок недосконалої системи фахової підготовки працівників, спричиненої відсутністю дієвого механізму її фінансування та формування державного замовлення на підготовку кадрів, незалежної кваліфікаційної атестації випускників навчальних закладів, неналагодження тісних взаємозв'язків між навчальними закладами,

роботодавцями та місцевими органами виконавчої влади, недостатньої мотивації молоді до оволодіння робітничими професіями, низького

рівня професійної адаптації молодих працівників на виробництві [11].

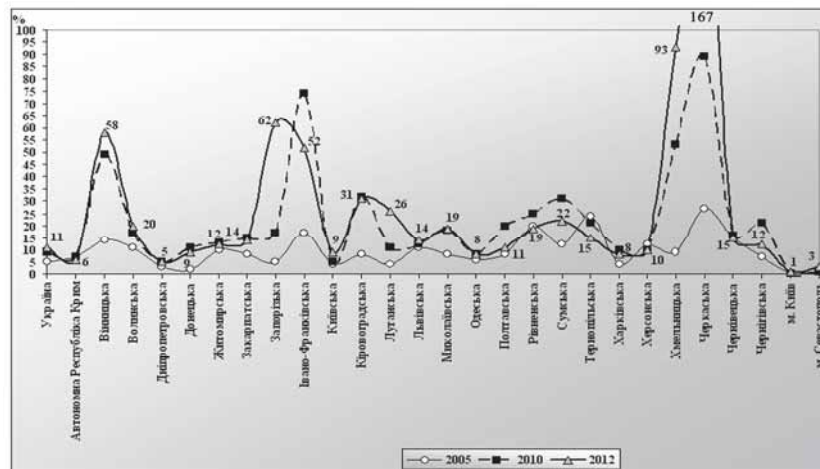

Рис. 8. Навантаження на одне вільне робоче місце (вакансію) у регіональному розрізі у 2005 р., 2010 р. та 2012 р.

Джерело: [9, 10, 2.]

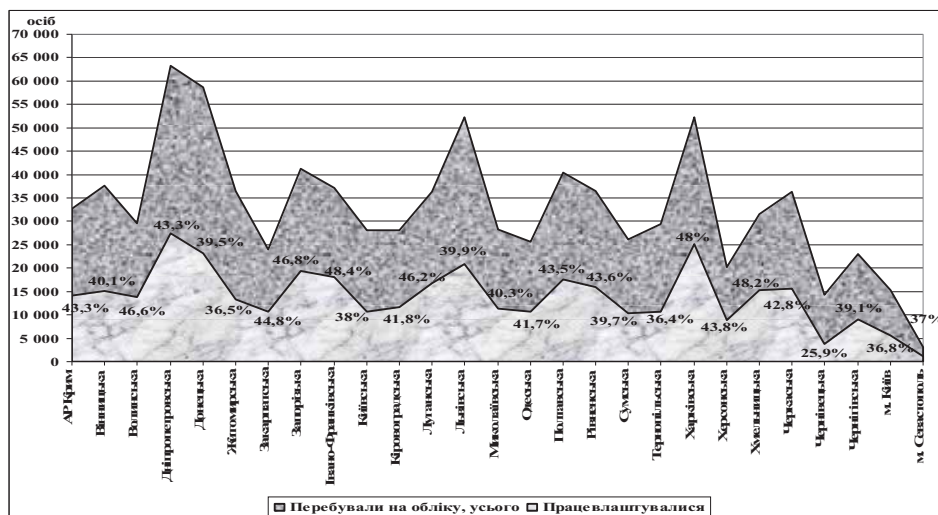

Рис. 9. Чисельність незайнятих громадян у віці до 35 років, які перебували на обліку у ДСЗ та кількість працевлаштованої молоді за регіонами у 2012 році

Джерело: [1]

За для формування реальної картини у сфері зайнятості молоді доцільно розглянути ситуацію, що відбувається на зареєстрованому ринку праці.

У 2012 році на обліку в Державній службі зайнятості перебувало 887,9 тис. незайнятих громадян у віці до 35 років (або 48,6% загальної чисельності осіб, які перебували на обліку) [12]. Найбільша кількість незайнятої молоді зареєструвалася у ДСЗ у таких великих промислових та культурних регіонах України, як Дніпропетровській, Донецькій, Харківській та Львівській області. Стосовно регіонального розподілу, важливо відмітити, що

найвищий відсоток працевлаштованої молоді не перевищує 50% і становить 48,4% в Івано-Франківській області, а найнижчий – 25,9% у Чернівецькій області, хоча за чисельністю переважають саме Дніпропетровська, Донецька, Харківська та Львівська області (рис. 9).

Така ситуація пояснюється тим, що молодь в основному їде навчатися або шукати роботу до великих розвинених регіонів і, у випадку невдачі, саме там стає на облік, де їй потім успішно підшують роботу працівники ДСЗ.

Проте, за освітнім рівнем серед незайнятої молоді, що перебувала на обліку в ДСЗ, було зареєстровано 52,9 тис. випускників вищих навчальних закладів, 33,5 тис. випускників професійно-технічних закладів освіти, 6,3 тис. випускників середніх загальноосвітніх шкіл.

Однак, рівень працевлаштування їх складає – у випускників середніх загальноосвітніх шкіл – 28,8%, випускників професійно-технічних закладів освіти – 33,1% і випускників вищих навчальних закладів – 30,1% (рис. 10.).

Рис. 10. Структура чисельності випускників навчальних закладів, які перебували на обліку в ДСЗ у 2012 році (%)

Джерело: [13]

Серед незайнятих громадян віком до 35 років, які перебували на обліку і мали досвід роботи, кожний четвертий раніше працював у сільському господарстві, кожний п'ятий – у торгівлі та ремонті, 19,0% – у переробній промисловості [14]. При цьому майже кожен третій із загальної чисельності незайнятих молодих українців перебував на обліку в ДСЗ уже більше року з моменту звільнення.

Молодь становить більше половини незайнятих осіб, які направляються державною службою зайнятості на проходження професійного навчання та перепідготовки. Це пояснюється, з одного боку, відсутністю достатньої кваліфікації у молодих людей, а з іншого боку – їх готовністю і здатністю оволодіти новими, конкурентоспроможними спеціальностями. Цілком імовірно, що певна частина молоді звертається до державної служби зайнятості з метою безкоштовно пройти курс навчання, а не у пошуках роботи [15].

Участь молоді у громадських роботах значно нижча, ніж у незайнятих осіб більш старшого віку. Очевидно, види діяльності, у яких організуються громадські роботи (більше третини робочих місць припадає на сільське господарство), не приваблюють молоді ні характером праці, ні можливим заробітком.

Слід також зауважити, що молодь недостатньо активно користується профорієнтаційними послугами, які надає державна служба зайнятості [15]. Протягом 2008 р. профорієнтаційними заходами було охоплено лише 25,5 тис. молодих людей (22,5% від загального числа охоплених осіб).

Висновки

Аналіз факторів забезпечення зайнятості молоді дозволяє зробити висновок, що молодіжні трудові ресурси в Україні володіють необхідною сукупністю конкурентних переваг. Це достатній рівень освіти і кваліфікації; наявність трудових традицій, які сприяють творчому характеру праці;

розвинене почуття справедливості та навички колективної праці; схильність до самореалізації особистості в інтересах колективу; наявність потужних наукового потенціалу та унікальних передових технологій. Однак, на підставі результатів аналізу стану ринку праці країни та причин молодіжного безробіття доводиться констатувати, що становище молоді на ринку праці України залишається дуже складним та вимагає не відкладних заходів для стабілізації працевикористання її потенціалу. Серед них, перш за все, – здійснення всебічного аналізу використання праці молоді, відповідності пропозиції її робочої сили потребам господарського комплексу регіонів і країни загалом, управління процесами розподілу молодих кадрів; забезпечення розвитку та захисту інтелектуального потенціалу покоління, що вступає у трудове життя. Молодь повинна мати право й гарантії на освіту. Держава мусить дбати про збереження і подальше формування кадрового потенціалу висококваліфікованих молодих спеціалістів для різних галузей економіки; про соціальний захист та адаптацію до умов економічного ризику непрацюючої молоді; про зменшення масштабів пропозиції молоді робочої сили на ринку праці шляхом застосування гнучких форм зайнятості, про заохочення її до самозайнятості, про збільшення чисельності молоді, яка навчається; про розвиток інформаційних систем.

Список літератури:

1. Економічна активність населення України у 2012 р. / Статистичний збірник [Текст]. – К.:2013.–208 с.
2. Статистичний щорічник України за 2012 рік [Текст]; за ред. О.Г. Осауленка; відповідальний за випуск О.Е. Остапчук. – К.: Державна служба статистики України, 2013. – 552 с.
3. Основні засоби України у 2011 році / Державна служба статистики України [Текст]. – К, 2012 – 292 с.
4. Економічна активність населення України за 2008 р.: Статист.збірник [Текст]/ відп. за вип. Н.В. Григорович – К.:Держ. комітет статистики України, 2009 – 228 с.
5. Економічна активність населення України за 2009 р.: Статист.збірник [Текст]/ відп. за вип. І.В. Сенік – К.:Держ.комітет статистики України, 2010– 205с.
6. Економічна активність населення України 2010 : стат. зб. [Текст]/ відпов. за вип. Н.В. Григорович. – К. : Державний комітет статистики України, 2011. – 223 с.
7. Економічна активність населення України у 2011 р. / Статистичний збірник [Текст]. – К. : 2012.–206 с.
8. Економічна активність населення України 2006: Статистичний збірник [Текст]/ Державний комітет статистики України. – К.: 2007. – 239 с.
9. Статистичний щорічник України за 2005 рік: [стат. зб.] [Текст]/ [за ред. О.Г. Осауленка]; Державний комітет статистики України. – К. : ДП «Інформ.-аналіт. Агентство», 2006. – 580 с.
10. Статистичний щорічник України за 2010 рік / Державний комітет статистики [Текст]: [ред. О.Г. Осауленко]. – К.:Державне підприємство «Інформаційно-аналітичне агентство», 2011. – 567 с.
11. Про затвердження Основних напрямів реалізації державної політики зайнятості на 2010-2011 роки // Постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2010р. №831. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/831-2010-%D0%BF>.
12. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2011/12 навчального року // Статистичний бюлетень [Текст]/ відп.за вип. І.В. Калачова. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – с. 219
13. Ринок праці України у 2012 році: Аналітико-статистичний збірник. – К.: Держ. центр зайнятості Міністерства соціальної політики України, 2013: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/statdatacatalog/list>.
14. Гетьман Єва. Молодіжне безробіття: втрачене покоління? [Електронний ресурс] // Економічна правда від 02.10.2013р.// Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/publications/2013/10/2/397038/>
15. Найда І.В. Організаційне забезпечення державної політики зайнятості молодих спеціалістів / І.В. Найда // Державне будівництво. – 2008. – № 2. – С. 1-8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2008-2/doc/1/12.pdf>.

Надано до редакції 20.03.2013

Янішевська Альона Валеріївна / Alena V. Yanishevskaya
a.yanishevskaya@mail.ru

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Аналіз стану ринку праці та зайнятості молоді в Україні [Електронний ресурс] / А.В. Янішевська // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 147-155. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opi.ua/files/archive/2014/n3.html>